

**MODERN OPPORTUNITIES FOR ENHANCING CREATIVITY IN
PRIMARY STUDENTS**

Tashkent University of Applied Sciences, Department of Theory and Methodology of
Primary Education

Abdiyeva Koysintosh Azadovna

2nd year student

Jovliyeva Dilshoda

Abstract: This article broadly covers the essence of the concept of creativity, its role in the development of the individual and society, as well as the possibilities of increasing creativity based on modern technologies and innovative approaches. The importance of digital tools, educational technologies, artificial intelligence and interactive methods in the formation of creative thinking is analyzed on a scientific basis.

Keywords: creativity, innovation, modern technologies, education, artificial intelligence, creative thinking, digital environment.

**BOSHLANG‘ICH SINF O‘QUVCHILARIDA KREATIVLIKNI OSHIRISHDA
ZAMONAVIY IMKONIYATLAR**

Toshkent Amaliy fanlar universiteti, Boshlang‘ich ta‘lim nazariyasi va metodikasi
kafedrasida katta o‘qituvchisi

Abdiyeva Qo‘ysintosh Azadovna

2-kurs talabasi **Jovliyeva Dilshoda**

Annotatsiya: Ushbu maqolada kreativlik tushunchasining mohiyati, uning shaxs va jamiyat rivojidagi o‘rni, shuningdek, zamonaviy texnologiyalar va innovatsion yondashuvlar asosida kreativlikni oshirish imkoniyatlari keng yoritilgan. Raqamli vositalar, ta‘lim texnologiyalari, sun‘iy intellekt hamda interaktiv metodlarning kreativ fikrlashni shakllantirishdagi ahamiyati ilmiy asosda tahlil qilingan.

Kalit so‘zlar: kreativlik, innovatsiya, zamonaviy texnologiyalar, ta‘lim, sun‘iy intellekt,

kreativ fikrlash, raqamli muhit.

Аннотация: В данной статье широко рассматривается сущность понятия креативности, её роль в развитии личности и общества, а также возможности повышения креативности на основе современных технологий и инновационных подходов. Научный анализируется значение цифровых инструментов, образовательных технологий, искусственного интеллекта и интерактивных методов в формировании креативного мышления.

Ключевые слова: креативность, инновации, современные технологии, образование, искусственный интеллект, креативное мышление, цифровая среда.

Kirish: Hozirgi kunda jamiyatning barcha sohalarida tub o'zgarishlar yuz bermoqda. Axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi, global integratsiya va raqobatning kuchayishi insondan yangicha fikrlashni talab etmoqda. Bunday sharoitda kreativlik shaxsning eng muhim kompetensiyalaridan biri sifatida namoyon bo'ladi. Kreativ fikrlash orqali inson mavjud muammolarga noodatiy yechim topadi, yangi g'oyalar yaratadi va o'z faoliyatini samarali tashkil etadi.

Mazkur maqolaning maqsadi — kreativlikni oshirishda zamonaviy imkoniyatlarning o'rni va ahamiyatini ilmiy jihatdan tahlil qilish hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Kreativlik — bu insonning yangi, original va foydali g'oyalarni yaratish qobiliyati bo'lib, u tafakkur jarayonining muhim ko'rinishlaridan biridir. Psixologik nuqtai nazardan, kreativlik divergent fikrlash bilan bog'liq bo'lib, bunda inson bir muammoga bir nechta yechim topa oladi. Kreativlik tug'ma qobiliyat emas, balki uni rivojlantirish mumkin bo'lgan ko'nikma hisoblanadi.

Zamonaviy davrda kreativlikni rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar yaratilgan bo'lib, ular orasida raqamli texnologiyalar alohida o'rin tutadi. Internet, mobil ilovalar va turli platformalar orqali inson o'z g'oyalarini erkin ifoda etishi va rivojlantirishi

mumkin. Masalan, grafik dizayn dasturlari, video montaj platformalari va onlayn ta'lim tizimlari ijodkorlikni rag'batlantiradi. Shuningdek, sun'iy intellekt texnologiyalari ham kreativlikni oshirishda muhim vosita bo'lib xizmat qilmoqda. Sun'iy intellekt yordamida matn yaratish, dizayn ishlab chiqish, musiqa yozish kabi jarayonlar soddalashtirilmoqda. Bu esa insonning ijodiy salohiyatini yanada kengaytiradi. Biroq, sun'iy intellektdan samarali foydalanish uchun insonning o'zi ham kreativ fikrlashga ega bo'lishi zarur.

Ta'lim tizimida ham kreativlikni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, jumladan, interaktiv metodlar, muammoli ta'lim, loyiha asosida o'qitish kabi yondashuvlar talabalarning ijodiy fikrlashini rivojlantiradi. Bu metodlar orqali o'quvchilar mustaqil izlanadi, tahlil qiladi va o'z fikrini erkin bayon etadi.

Bundan tashqari, kreativlikni rivojlantirishda muhit ham muhim rol o'ynaydi. Erkin fikrlashga imkon beruvchi, xatolardan qo'rqmaydigan muhit insonning ijodiy faoliyatini rag'batlantiradi. Aksincha, qat'iy cheklovlar va tanqidiy yondashuv kreativlikni pasaytirishi mumkin. Amaliy jihatdan boshlang'ich ta'limda kreativlikni oshirish uchun bir qator usullar mavjud. Jumladan, "miya shturmi" (brainstorming), assotsiativ fikrlash, ro'l o'ynash, dizayn fikrlash (design thinking) kabi metodlar samarali hisoblanadi. Ushbu metodlar orqali inson yangi g'oyalarni tez va samarali ishlab chiqadi.

Zamonaviy imkoniyatlardan yana biri — ijtimoiy tarmoqlardir. Ular orqali inson o'z ijodiy ishlarini keng auditoriyaga taqdim etishi, fikr almashishi va ilhom olishi mumkin. Bu esa kreativlikni yanada rivojlantirishga xizmat qiladi.

Natijalar va muhokama. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, zamonaviy texnologiyalar kreativlikni rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar yaratmoqda. Ayniqsa, raqamli vositalar va ta'lim texnologiyalari insonning ijodiy salohiyatini ochishda muhim

ahamiyatga ega.

Biroq, faqat texnologiyalarning o‘zi yetarli emas. Kreativlikni rivojlantirish uchun insonning ichki motivatsiyasi, qiziqishi va faol ishtiroki ham muhim hisoblanadi. Shu bois, zamonaviy imkoniyatlardan samarali foydalanish bilan birga, shaxsiy rivojlanishga ham e’tibor qaratish lozim. Zamonaviy sharoitda boshlang‘ich sinflarda kreativlikni rivojlantirish faqat texnologiyalar bilan cheklanib qolmay, balki kognitiv va psixologik yondashuvlarni ham o‘z ichiga oladi. Xususan, neyropsixologik tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, kreativ fikrlash jarayonida inson miyasining turli qismlari — ayniqsa, prefrontal korteks faol ishtirok etadi. Bu esa shuni anglatadiki, kreativlikni rivojlantirish uchun faqat bilim emas, balki tafakkur mashqlari, mantiqiy va tasavvuriy fikrlashni uyg‘unlashtirish zarur.

Kreativlikni oshirishda “lifelong learning”, ya’ni uzluksiz ta’lim konsepsiyasi ham muhim o‘rin tutadi. Zamonaviy inson doimiy ravishda yangi bilim va ko‘nikmalarni egallab borishi orqali o‘z ijodiy salohiyatini rivojlantirib boradi. Onlayn kurslar, vebinarlar, ochiq ta’lim platformalari bu borada katta imkoniyat yaratmoqda. Bunday muhitda inson nafaqat bilim oladi, balki global miqyosda fikr almashish imkoniga ham ega bo‘ladi.

Bundan tashqari, kreativlikni rivojlantirishda interdiscipliner yondashuv, ya’ni turli fanlar o‘rtasidagi integratsiya muhim ahamiyat kasb etadi. Masalan, texnologiya va san’atni birlashtirish orqali yangi innovatsion mahsulotlar yaratiladi. Bu esa STEAM (Science, Technology, Engineering, Art, Mathematics) yondashuvi orqali amalga oshiriladi. Ushbu model o‘quvchilarning nafaqat bilimini, balki ularning ijodiy va tanqidiy fikrlash qobiliyatini ham rivojlantiradi.

Kreativlikni oshirishda muhim omillardan yana biri — muammoga yo‘naltirilgan fikrlashdir. Zamonaviy jamiyatda yuzaga kelayotgan murakkab muammolarni hal qilish uchun insondan standart bo‘lmagan yondashuv talab etiladi. Shu sababli muammoli

vaziyatlar asosida o‘qitish metodlari keng qo‘llanilmoqda. Bu metodlar orqali talabalar real hayotiy muammolar ustida ishlashadi va o‘zlarining kreativ yechimlarini ishlab chiqadilar.

Shuningdek, kreativlikni rivojlantirishda emotsional intellekt ham muhim rol o‘ynaydi. O‘z his-tuyg‘ularini anglay oladigan va boshqara oladigan inson ijodiy jarayonda erkinroq fikrlaydi. Emotsional barqarorlik esa yangi g‘oyalarni yaratishda muhim omil hisoblanadi. Stress va qo‘rquv esa aksincha kreativlikni cheklaydi.

Zamonaviy imkoniyatlardan yana biri — kollaborativ (hamkorlikdagi) faoliyatdir. Jamoa bo‘lib ishlash jarayonida turli fikrlar to‘qnashuvi yuzaga keladi va bu yangi g‘oyalar paydo bo‘lishiga olib keladi. Ayniqsa, xalqaro loyihalarda ishtirok etish insonning dunyoqarashini kengaytiradi va kreativ fikrlashni rivojlantiradi.

Raqamli transformatsiya jarayonida kreativ industriya ham jadal rivojlanmoqda. Blogerlik, kontent yaratuvchilik, grafik dizayn, video ishlab chiqarish kabi sohalar yoshlar orasida ommalashib bormoqda. Bu yo‘nalishlar nafaqat ijodiy o‘zini ifoda etish vositasi, balki daromad manbai ham hisoblanadi. Shu sababli kreativlik bugungi kunda iqtisodiy jihatdan ham muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Bundan tashqari, gamifikatsiya, ya’ni o‘yin elementlarini ta’limga kiritish ham kreativlikni oshirishda samarali vosita hisoblanadi. O‘yin orqali o‘rganish jarayoni qiziqarli va motivatsion bo‘ladi. Bu esa talabalarning faol ishtirokini ta’minlaydi va ularning ijodiy fikrlashini rag‘batlantiradi.

Yuqoridagi barcha omillar shuni ko‘rsatadiki, boshlang‘ich sinflarda kreativlikni rivojlantirish kompleks jarayon bo‘lib, u texnologik, pedagogik, psixologik va ijtimoiy omillar uyg‘unligini talab etadi. Zamonaviy imkoniyatlardan to‘g‘ri va samarali foydalanish orqali har bir inson o‘z ijodiy salohiyatini yuqori darajaga olib chiqishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Edward P. Torrance. Creativity in Education. New York: Prentice Hall, 1995.
2. J. P. Guilford. The Nature of Human Intelligence. New York: McGraw-Hill, 1967.
3. Ken Robinson. Creative Schools. London: Penguin Books, 2015.
4. Teresa M. Amabile. Creativity in Context. Westview Press, 1996.
5. Robert J. Sternberg. Handbook of Creativity. Cambridge University Press, 1999.
6. O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi. “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonun. Toshkent, 2020.
7. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti. Ta’lim va innovatsiyalarni rivojlantirishga oid farmon va qarorlar, 2019–2023.
8. O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi. Pedagogik texnologiyalar va innovatsiyalar bo‘yicha o‘quv qo‘llanmalar. Toshkent, 2021.
9. Pedagogika. Toshkent: O‘qituvchi nashriyoti, 2018.
10. N. N. Azizxo‘jayeva. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. Toshkent, 2006.
11. B. X. Xodjayev. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Toshkent, 2017.
12. UNESCO. Education for Creativity and Innovation. Paris, 2018.